

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§6-7

Ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἵππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθὲς ἐστίν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἵππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. Ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἵππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν. Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. Καίτοι πᾶσι ῥᾶδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. Ὡστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥᾶδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἵππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Με βάση το αρχαίο κείμενο να επιλέξετε από τις παρακάτω διατυπώσεις εκείνη με την οποία ολοκληρώνεται ορθά το νόημα (μονάδες 2), και στη συνέχεια να αιτιολογήσετε κάθε επιλογή σας γράφοντας τις **λέξεις/φράσεις** του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 2):

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του Μαντίθεου ...

- 1) α. ὅλοι ὅσοι εἶχαν ζήσει εκτός Αθήνας κατά την περίοδο του τυραννικού καθεστώτος αναγράφονταν στο σανίδιο με την ιδιότητα του ἱπέα.
β. στο σανίδιο υπήρχαν παραλείψεις, καθώς δεν είχαν αναγραφεί με ακρίβεια ὅλοι ὅσοι εἶχαν παραδεχτεί ὅτι ἦταν ἱππεῖς κατά την περίοδο του τυραννικού καθεστώτος.
- 2) α. ἦταν εύκολο να αλλοιώσει κανεῖς τα ονόματα που εἶχαν αναγραφεί στο σανίδιο.
β. ἦταν δύσκολο να αλλοιώσει κανεῖς τα ονόματα που εἶχαν αναγραφεί στο σανίδιο.

β. Να απαντήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- 1) «**ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἵππεύειν οὐκ ἔνεισιν**»: Σε ποια λέξη του αρχαίου κειμένου αναφέρεται ο Μαντίθεος με την αντωνυμία «**τούτῳ**»; (μονάδες 2)
- 2) «**...ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν**»: Σε ποιους αναφέρεται ο Μαντίθεος με την αντωνυμία «**αὐτῶν**»; (μονάδες 2)

- 3) «...*ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰπεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι*»: Σε τι αναφέρεται ο Μαντίθεος με την αντωνυμία «*ἐκείνοις*»; (μονάδες 2)

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Περὶ τῆς Εὐάνδρου δοκιμασίας §§9-10

Στην Αθήνα το 383 π.Χ. ο Εὐάνδρος κρίνεται για τη θέση του επώνυμου άρχοντα της πόλης. Ο ομιλητής, κατήγορος του Εὐάνδρου, επιτίθεται εναντίον του, καταλογίζοντάς του συνεργασία με τους Τριάκοντα τυράννους και απόπειρα εξαπάτησης των βουλευτών.

Αυτά κυρίως να εξετάσετε· κι εκείνο να αναλογιστείτε, ότι δηλαδή αυτός που θέσπισε το νόμο για τη «δοκιμασία», τον θέσπισε κατεξοχήν για όσους άσκησαν εξουσία κατά τη διάρκεια της ολιγαρχίας, πιστεύοντας πως είναι παρανοϊκό αν εκείνοι, εξαιτίας των οποίων καταλύθηκε η δημοκρατία, θα κυβερνήσουν πάλι στην ίδια την πόλη και θα γίνουν κυρίαρχοι, στους νόμους και στην πόλη, την οποία διοικώντας λίγο νωρίτερα, τόσο αισχρά και θάναυσα την έβλαψαν. Ωστε πρέπει να μην «πάρτε στα αψήφιστα» τη διαδικασία της «δοκιμασίας» κι ούτε να υποβαθμίσετε την υπόθεση θεωρώντας την ασήμαντη, αλλά να έχετε τα μάτια σας ορθάνοιχτα· γιατί, από τη σωστή άσκηση της εξουσίας από τον κάθε άρχοντα χωριστά σώζεται το πολίτευμα και η πόλη. Και αν εξεταζόταν τώρα για να εγκριθεί η εκλογή του ως βουλευτή ή διότι, ανήκοντας αυτός στους υπεείς, την εποχή των τριάντα τυράννων είχε συμπεριληφθεί και γραφτεί το όνομά του στις ξύλινες πινακίδες, θα τον αποκλείατε (από το αξίωμα) χωρίς την ανάγκη παράστασης κατηγορού. Τώρα, που αποδεικνύεται αναντίρρητα ότι όχι μόνο υπηρέτησε στην τάξη των υπτέων και όχι μόνο ότι χρημάτισε βουλευτής, αλλά ότι ήταν υπονομευτής της δημοκρατίας, δεν θα κάνατε ανοησία, αν δείξετε ότι δεν έχετε την ίδια γνώμη γι' αυτόν;

Μτφρ. Γ.Α. Ράπτης

B4. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου: *σκοπεῖν, γνῶναι, ἔχοντας, πιστεύοιτε, ἦν.*

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Άριστοτέλης, *Αθηναίων Πολιτεία* §§55.4-55.5

(έκδ. του Orpermann, H. Λειψία: Teubner, 1928, ανατ. 1968)

Στο δεύτερο μέρος της πραγματείας του ο Άριστοτέλης περιγράφει τους διοικητικούς θεσμούς και τον τρόπο λειτουργίας του σύγχρονου του αθηναϊκού πολιτεύματος. Στο κείμενο που ακολουθεί αναφέρεται στον τρόπο ανάδειξης και τη δοκιμασία των Εννέα αρχόντων.

Ἐπειδὴν δὲ παράσχηται τοὺς μάρτυρας, ἐπερωτᾷ «τούτου βούλεται τις κατηγορεῖν;» κἄν μὲν ἦ τις κατήγορος, δούς κατηγορίαν καὶ ἀπολογίαν, οὕτω δίδωσιν ἓν μὲν τῇ βουλῇ τὴν ἐπιχειροτονίαν, ἓν δὲ τῷ δικαστηρίῳ τὴν ψῆφον· **ἐὰν δὲ μηδείς βούληται κατηγορεῖν, εὐθύς δίδωσι τὴν ψῆφον**· καὶ πρότερον μὲν εἷς ἐνέβαλλε τὴν ψῆφον, νῦν δ' ἀνάγκη πάντας ἐστὶ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτῶν, ἵνα ἂν τις πονηρὸς ῶν ἀπαλλάξη τοὺς κατηγόρους, ἐπὶ τοῖς δικασταῖς γένηται τοῦτον ἀποδοκιμάσαι. Δοκιμασθέντες δὲ τοῦτον τὸν τρόπον, βαδίζουσι πρὸς τὸν λίθον ἐφ' οὗ τὰ τόμι' ἐστίν, ἐφ' οὗ καὶ οἱ δαιτηταὶ ὁμόσαντες ἀποφαίνονται τὰς διαίτας, καὶ οἱ μάρτυρες ἐξόμνουνται τὰς μαρτυρίας· ἀναβάντες δ' ἐπὶ τοῦτον ὁμνύουσιν δικαίως ἄρξειν καὶ κατὰ τοὺς νόμους, καὶ δῶρα μὴ λήψεσθαι τῆς ἀρχῆς ἕνεκα, κἄν τι λάβωσι ἀνδριάντα ἀναθήσειν χρυσοῦν.

ἐφ' οὗ τὰ τόμι' ἐστίν: ὅπου εἶναι τοποθετημένα τα κομμάτια (από τα θυσιασμένα ζώα)

ὁ δαιτητής: ο δικαστής

ἡ διαίτα: απόφαση

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Ἐπειδὴν δὲ παράσχηται ... τοῦτον ἀποδοκιμάσαι**».

Μονάδες 20

Γ4. α. Να γράψετε τα υποκείμενα των υπογραμμισμένων ρηματικών τύπων του κειμένου:

βούλεται, ἦ, κατηγορεῖν (το δεύτερο), **ῶν, ὁμόσαντες**. (μονάδες 5)

β. «**ἐὰν δὲ μηδείς βούληται κατηγορεῖν, εὐθύς δίδωσι τὴν ψῆφον**»: Ποιο εἶδος υποθετικού λόγου διατυπώνει ο Άριστοτέλης σε αυτό το χωρίο; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας διακρίνοντας την υπόθεση από την απόδοση. (μονάδες 5)

Μονάδες 10